

Posudek oponenta na bakalářskou práci Bc. Aleny Růžičkové

„Romská komunita ve Vsetíně“

Vypracoval PhDr. Jan Červenka, Ph.D.

Práce Aleny Růžičkové má jasný cíl (zmapovat historii a strukturu romské komunity ve Vsetíně, zejména ve dvou klíčových obdobích, jejichž výběr je řádně odůvodněn) a je třeba rovnou říci, že ho plní, na což autorka spotřebovala téměř dvojnásobek rozsahu požadovaného u bakalářské práce.

Práce vykazuje inteligentní, přehlednou a kritickou práci s prameny nejrůznějšího charakteru (jen snad autory vědeckých textů možná Růžičková příliš přijímá jako authority). Jedním z pramenných těžišť jsou vlastní rozhovory s pamětníky, převážně v romštině, ovšem autorka nezůstává jen u nich, snaží se najít všechny relevantní prameny. To je chvályhodné, protože ač náš obor terénními nahrávkami ve studovaném jazyce svým způsobem vyniká, může pouhé soustředění na rozhovory s romskými respondenty pro studenta romistiky paradoxně představovat i určité alibistické zjednodušení.

Nyní se tedy mohu zaměřit na chyby a problémy, které podle mého předkládaná práce obsahuje:

1. Nejzávažnější podle mého názoru je, že autorka si dostatečně neuvědomuje etickou stránku výzkumu: **Utajení jmen respondentů a zmiňovaných osob není vůbec řešeno - v textu i závěrečném seznamu jsou uvedeni (nejen) respondenti plnými jmény i s roky narození, vrcholem je pak přiřazení romského jména k biografickým údajům na s.44.**

Už samotná publikace takových údajů je někdy problematická, ale od doby, kdy se dávají kvalifikační práce na internet, řešíme tyto záležitosti různou mírou anonymizace, už jen kvůli citlivosti a všeobecné negativní popularitě romské tematiky – je něco jiného mít něco v bakalářské práci či interní databázi, a něco jiného mít to vystaveno pro každého uživatele na světě, který si zadá do vyhledávače Vsetín a Romové.

2. Nahrávky bohužel nejsou citovány podle svého ID v archivu Semináře romistiky, ač tento systém existuje již od roku 2005.

3. na škodu jsou i občasné ahistoričnosti: „Válka postavila romské obyvatelstvo zcela mimo zákon“ (s.8) je přehnané přehnané, publicistické vyjádření, a hlavně celý odstavec zkresluje průběh „druhé světové války“ na Slovensku, neodděluje situaci Slovenské republiky v letech 1939-44 a německou okupaci apod. Další velkou ahistoričností je pasáž na s.42: „Svévolná migrace z Bystran do okresu Vsetín také nebyla vítaná a ONV obou států měly za úkol jí

bránit.“ Autorka jako by nevěděla, že v roce 1967 nejenže existovalo Československo, ale dokonce ještě ani jako česko-slovenská federace!

4. Vadí mi i občasné nejasnosti v **pravopise**, hlavně v místech jazykového kontaktu: „*Štyrcet’ deveť.*“ (s.9) nebo „*štrnast roků*“ (s.10). Co je však ještě důležitější: zajímalo by mě, zda kvantity ve jménech odpovídají oficiální podobě: Gádžor (s.51), opakovaně Kandráč (které ačsto bývá též spíš krátké) apod. Je si Růžičková jistá?

5. jednotlivosti: **a)** s.60: zajímalo by mě, zda si je autorka jistá, že „na Čechy“ je kalk přímo z romštiny do češtiny. Ví, jak je to ve spišské slovenštině? A má to z práce Máši Bořkovcové citát to neukazuje)? **b)** Rovněž je otázkou, proč práci Bořkovcové používá ve verzi z diplomní práce, když dávno vylepšená verze vyšla v opidobě recenzované publikace! **c)** není výraz „bystranských Romů“ pro tu část Romů na Vsetíně pocházejících z Bystran (str. 33) neexaktní pojmenování?

Navzdory výtkám navrhuji práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm výborně.

V Praze dne 6.9.2012

PhDr. Jan Červenka, Ph.D.